

Plats och tid	Centrumhuset, Henån, kl. 08.15-11.30	
Beslutande	Bo Andersson Einar Jansson Birthe Hellman Lars Edström Ingemar Martinsson Hans Stevander Maivor Johansson	
Övriga deltagande	Se sidan 2	
Utsetts att justera	Maivor Johansson	
Justeringens plats och tid	Miljö- o. byggnadsnämndens exp, Henån, tisdagen den 20 januari kl. 15.00	
Sekreterare Karin Sörensson	Paragrafer 1-10
Ordförande Bo Andersson	
Justera Maivor Johansson	

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Miljö- o. byggnadsnämnden	
Sammanträdesdatum	2009-01-19	
Datum för anslags uppsättande	2009-01-21	Datum för anslags nedtagande 2009-02-11
Förvaringsplats för protokollet	Miljö- o. byggnadsnämndens exp, Henån Karin Sörensson	

Övriga deltagande

Karin Sörensson, sekreterare

Arne Hultgren, miljöchef

Ulrika Marklund, miljö- och hälsoskyddsinspektör §§ 1-3

Karl-Fredrik Petzäll, byggnadsinspektör §§ 5-7

Ulrika Swedenborg, kl. 11-11.30 information om Lex § 10

Bertil Asplund, ej tjug ersättare

Joakim Hansson, ej tjug ersättare

Lars Buhr, ej tjug ersättare

§ 1

Fastställande av dagordning

Miljö och byggnadsnämnden beslutar

att fastställa dagordningen med följande tillägg:

Anmälningsärende

Orust kommun beslutade genom kommunstyrelsens ordförande 2008-12-18, att överklaga Miljödomstolens i Vänersborgs Tingsrätts beslut 2008-12-01 (Mål nr M 1939-07).

Anmälningsärende

Orust kommun beslutade genom kommunstyrelsens ordförande 2008-12-18, att överklaga Miljödomstolens i Vänersborgs Tingsrätts beslut 2008-12-01 (Mål nr M 1939-07) under punkt B, avseende tillstånd till dumpning av muddermassor från hamnverksamhet inom ett allmänt vattenområde söder om Djurnäs udde inom Stenungsunds och Orust kommuner.

Miljö- och byggnadsnämnden företräder i detta mål Orust kommuns talan. Kommunen hemställde om uppskov med att utveckla talan till 2009-01-23. Miljööverdomstolen har medgivit Miljö- och byggnadsnämnden anstånd med yttrande till och med 2009-01-23.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar

att lägga redovisningen till handlingarna.

Exp:
S H
MÖD
Vbgs TR
MD

Svea Hovrätt
Miljööverdomstolen
Vänersborgs Tingsrätt
Miljödomstolen
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

§ 3

Dnr 2008:430 426

Överklagande av Miljödomstolens, Vänersborgs Tingsrätts dom 2008-12-01, (Mål nr M 1939-07), tillstånd enligt miljöbalken till muddertippning vid Djurnäs udde inom Stenungsunds och Orust kommuner (del i målet om tillstånd för hamn och hamnverksamhet, Stenungsunds kommun)

Vänersborgs Tingsrätt, Miljödomstolen har i beslut 2008-12-01 (Mål nr M 1939-07) meddelat Akzo Nobel Functional Chemicals AB, Borealis AB, Hydro Polymers AB och Perstorp Oxo AB, tillstånd enligt miljöbalken för hamnverksamhet i Stenungsund samt dispens att dumpa uttagna muddermassor (115 000 m³) till ett allmänt vattenområde söder om Djurnäs udde inom Stenungsunds och Orust kommuner.

Orust kommun beslutade genom kommunstyrelsens ordförande 2008-12-18, att överklaga Miljödomstolens i Vänersborgs tingsrätts beslut 2008-12-01 (Mål nr M 1939-07) under punkt B, avseende tillstånd till dumpning av muddermassor från hamnverksamhet inom ett allmänt vattenområde söder om Djurnäs udde inom Stenungsunds och Orust kommuner.

Miljö- och byggnadsnämnden företräder i detta mål Orust kommuns talan. Nämndens sammanträde infaller först under januari 2009. Kommunen hemställde därför om uppskov med att utveckla talan till 2009-01-23.

Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen har 2009-01-09 medgivit Miljö- och byggnadsnämnden anstånd för att lämna ett yttrande över Miljödomstolens, Vänersborgs Tingsrätts dom 2008-12-01, (Mål nr M 1939-07). Yttrandet skall ha kommit in till Miljööverdomstolen senast 2009-01-23.

Miljöchefen lämnar en föredragning av ärendet vid nämndens sammanträde.

Orust kommun angav vid överklagan att miljööverdomstolens beslut i detta ärende bedöms vara av avgörande betydelse för bedömning av föroreningshalterna och hantering av muddermassorna inom ett relativt opåverkat havsområde med höga miljökvaliteter.

Dumpningen av muddermassorna inom det utpekade vattenområdet (Halsefjorden) kommer att motverka miljökvalitetsnormen för musselvatten. Lagstiftningen utgår från att vattenområdet skall skyddas och att dispens inte skall beviljas för ny verksamhet som motverkar miljökvalitetsnormen.

Miljö och byggnadsnämnden beslutar

att lämna följande yttrande:

Yrkande:

Orust kommun yrkar att Miljööverdomstolen upphäver Miljödomstolens beslut 2008-12-01 (Mål nr M 1939-07) under punkt B, avseende tillstånd till dumpning av muddermassor från hamnverksamhet inom ett allmänt vattenområde söder om Djurnäs udde inom Stenungsunds och Orust kommuner. Kommunen yrkar att Miljööverdomstolen återförvisar beslutet i denna del med direktiv för omprövning av alternativa metoder för omhändertagande av de ytligt förorenade muddermassorna.

Grund:

Miljödomstolens beslut uppfyller inte villkoren enligt miljöbalkens 15 kap. 33 §, för att medge dispens från förbudet att dumpa avfallet.

Kommunen anser att den tillståndsgivna verksamheten med dumpning av muddermassor vid Djurnäs udde inte är tillätlig eftersom denna står i strid med miljöbalkens hänsynsregler samt val av plats enligt 2 kap. 2, 3 och 6 § §. Miljöprövningen uppfyller inte de krav som skall ställas enligt miljöbalkens 2 kap. 7 §.

Vid bedömning av den s.k. rimlighetsavvägningen enligt miljöbalkens 2 kap. 7 § skall särskilt nyttan av skyddsåtgärderna och andra försiktighetsmått beaktas jämfört med kostnaderna för åtgärderna.

Verksamheten får inte medföra att en miljökvalitetsnorm enligt miljöbalkens 5 kap. åsidosätts. Vattenområdet Halsefjorden omfattas av miljökvalitetsnormer för musselvatten enligt förordning om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554). Länsstyrelsen i Västra Götaland har 2007-07-05 med stöd av 5 § förordningen (SFS 2001:554) beslutat att området skall omfattas av miljökvalitetsnormen för musselvatten. Syftet med miljökvalitetsnormerna är att skydda ett kustvatten från utsläpp av förorenande ämnen.

Kommunen anser att den tillståndsgivna verksamheten kommer att medverka till okontrollerad spridning av muddermassorna med i huvudsak okänt föroreningsinnehåll inom ett förhållandevis opåverkat kustområde.

Dumpningen vid Djurnäs udde uppfyller därmed inte heller de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden som framgår av miljöbalkens 3 kap. 1 – 3 §§.

Utveckling av grund:

Miljödomen tar fasta på att dumpningen ”kommer otvivelaktigt att leda till att gränsvärden för suspenderad substans kommer att överskridas tillfälligt inom ett begränsat område i dumpningsplatsens närhet”. Miljödomstolen bedömer att grumlingen är av sådan övergående karaktär på ett sätt som gör det osannolikt att musslor kommer till skada. Domstolen överlåter och ger företräde åt åsikten att verkningarna från verksamheten senare skall kunna kontrolleras med villkor enligt ett av tillsynsmyndigheten fastlagt kontrollprogram med s.k. ”alarmnivåer”.

Miljökvalitetsnormen för musselvatten omfattar inte endast skyddet för blåmusslor, utan mollusker i allmänhet. Kommunen saknar en utförlig bottenundersökning inom vattenområdet som beskriver miljötillståndet i anslutning till muddertippningsplatsen vid Djurnäs udde. Sannolikt kommer p g a strömsättningens variationer en betydligt större bottenareal att påverkas vid en dumpning av muddermassorna.

Eftersom en miljökvalitetsnorm påverkas och med hänsyn till de utredningar som redovisats i målet och som gör gällande att ytsedimenten är förorenade samt en strömsättning av högst varierande grad, ställs rimligen högre krav på bevisbördan och en skälighetsavvägning för att verksamheten skall bedömas vara tillåten.

Domstolen anför i ärendet att mängden muddermassor och sedimentens innehåll av föroreningar gör att det därför vore önskvärt med en dumpning på en utsjöplats. Detta är också kommunens grundläggande mening att dumpningen av rena muddermassor borde ske till en utsjö belägen plats. De redovisade undersökningarna lämnar åtskilliga frågor obesvarade och stöder inte uppfattningen att muddermassorna är tillräckligt rena.

SGU-rapporten (2008:26) som ligger till grund för bedömning av muddertippningsplats och sedimentens miljökemiska status uttalar att det inte med absolut säkerhet kan ges svar på om sedimenten från muddringsområdet är giftigt eller ej. Rapporten baseras på ett begränsat antal stickprover tagna från de övre sedimenten i Askeröfjorden samt hänvisning till tidigare sedimentundersökningar från andra miljöutredningar.

Rapporten påvisar utifrån dessa undersökningar att sedimenten i vissa avseenden avviker från normalt opåverkade förhållanden. Sedimenten betecknas som kontaminerade av PCB, hexaklorbensen, koppar mm om än ”svagt fläckvis” i det övre skiktet. Rapporten är inte tillräckligt omfattande för att lämna en värdering av halter och mängd föroreningar i sedimenten. Som försiktighetsåtgärd anges möjligheten att först deponera de förorenade muddermassorna som därefter kan överlagras av de opåverkade djupare belägna muddermassorna. Möjligheten att hantera den fasta leran vid muddringsarbetet av ytsedimentet anses däremot god.

Sökanden har i övrigt lämnat en begränsad beskrivning av strömsättningen vid Djurnäs udde och främst hänvisat till vissa försiktighetsåtgärder för att minska spridningen av massorna vid dumpningen, därtill betonat områdets allmänna lämplighet som inomskärs belägen med godtagbar och lämplig ackumulationsbotten.

Kommunen anser att en hantering av muddermassorna genom dumpning vid Djurnäs udde sannolikt kommer att medföra frisättning av de bundna föroreningarna genom strömsättningens inverkan. Föroreningarna blir då spridda över en större bottenyta och därmed bioackumulerbara för bottenorganismerna.

Kommunen anser att vid muddring av hamnområdet och med hänvisning till de goda förutsättningarna att omhänderta det översta sedimentskiktet (0,5 m), borde först alternativet utredas om ett omhändertagande av de övre muddermassorna till en landbaserad deponi.

Mudderdeponiplatser bör dock undantagsvis komma ifråga inom grundområden när det är fråga om mindre muddermassor som inte bedöms kunna påverkas i någon väsentlig grad och då endast när muddermassorna bedömts vara opåverkade.

Sammanfattning:

Vid bedömning av den s.k. rimlighetsavvägningen enligt miljöbalkens 2 kap. 7 § skall särskilt nyttan av skyddsåtgärderna och andra försiktighetsmått beaktas jämfört med kostnaderna för åtgärderna. Verksamheten får inte medföra att en miljökvalitetsnorm enligt miljöbalkens 5 kap. åsidosätts.

Dumpningen av muddermassorna inom det utpekade vattenområdet (Halsefjorden) kommer att motverka miljökvalitetsnormen för musselvatten. Lagstiftningen utgår från att vattenområdet skall skyddas från föroreningsspridning och att dispens inte skall beviljas för ny verksamhet som motverkar miljökvalitetsnormen.

Kommunen anser att den tillståndsgivna dumpningen av muddermassor kommer att medverka till okontrollerad spridning med i huvudsak okänt föroreningssinnehåll inom ett förhållandevis opåverkat kustområde. I reell mening kan inte regleringar i kontrollprogrammet kompensera för brister i miljöundersökningarna.

Kommunen anser att vid muddring av hamnområdet och med hänvisning till de goda förutsättningarna att omhänderta det översta sedimentskiktet (0,5 m), borde först alternativet utredas om ett omhändertagande av de övre muddermassorna till en landbaserad deponi. Övriga rena muddermassor bör då ske till en lämplig utsjö belägen plats.

Dessutom har nämnden behandlat 1 miljöärende, 3 bygglovärenden samt 3 övriga ärenden.
